

1 of 2 DOCUMENTS

nrc•next

NRC.NEXT

21 januari 2011 vrijdag

Betalen! Verder zoeken ze het zelf maar uit; Zo'n kabinetsplan ontbeert visie

BYLINE: Janneke **Gerards**

SECTION: OPINIE; Blz. 20

LENGTH: 893 woorden

SAMENVATTING

De huidige bezuinigingen op onderwijs lossen niets op.

Faciliteer een verandering van de studiecultuur en pas de wet aan zodat faculteiten steviger kunnen sturen.

VOLLEDIGE TEKST:

Het plan van het kabinet om universiteiten en hogescholen te straffen voor **langstudeerders** spant het paard achter de wagen. Instellingen moeten straks een boete van 3.000 euro betalen voor iedere student die langer dan vier jaar over de driejarige bacheloropleiding doet. Studenten moeten na die tijd zelf ook 3.000 euro extra lappen om door te kunnen gaan. Dat moet 380 miljoen euro opleveren; en dat bedrag is alvast maar ingeboekt. Doel en middel zijn hier volstrekt verhaspeld.

Toegegeven, we hebben in Nederland inderdaad een probleem met **langstudeerders**. Een bachelorstudie duurt drie jaar, maar bijna alle studenten doen er gemiddeld anderhalf jaar langer over, zo blijkt uit de cijfers van het CBS. Dat is een forse ruis in het systeem, die bovendien erg kostbaar is, ook voor de instellingen. Die zitten tot over hun oren in de administratie, herhalingscolleges en hertentamens die deze bachelorsleep veroorzaakt. Dat kan beter en goedkoper. Het is in deze tijd niet goed meer uit te leggen waarom studenten de vrije ruimte zouden

moeten hebben om meer dan een jaar lang op kosten van de belastingbetaler zelf invulling te geven aan hun studie. Nog meer studietijd claimen voor bijbaantjes of voor zelfbedachte - al dan niet nuttige - vorming of vermaak buiten de studie om kan niet langer. Een middelbare scholier krijgt ook geen extra tijd om eens lekker uit te puberen en bij de bekostiging van beroepsopleidingen wordt ook geen jaar ingeruimd om eens wat bestuurservaring op te doen. Zelfs als een bachelorstudent de veertig uur per week zou studeren die van hem of haar wordt verlangd, dan blijven er binnen de plannen nog heel wat uren over om zichzelf (naar eigen inzicht) academisch te verbreden en te verdiepen tegen een goedkoop tarief. Zwerfgedrag van studenten in de programma's, door een cultuur van te grote vrijblijvendheid en door een gebrek aan studiediscipline is een luxe die wij ons niet meer kunnen permitteren.

Maar die problemen worden niet aangepakt door de platte bezuinigingsmaatregel die het kabinet nu voorstelt. Om de huidige vertragingen te voorkomen, is ook nodig dat de huidige studiecultuur verandert. Dat vergt allereerst een mentaliteitsverandering bij de studenten. Die verandering moet ook kunnen worden afgedwongen door de universiteiten. Daarvoor moet de onderwijswetgeving worden aangepast, zodat faculteiten steviger kunnen sturen, dat die studenten kunnen verbieden om eindeloos te herkansen of hun eigen invulling geven aan het curriculum. Studenten die niet geschikt blijken te zijn, moeten kunnen worden weggestuurd. Ook de universiteiten moeten aan de slag; het academische curriculum moet opnieuw worden doordacht, studenten moeten meer bij de hand worden genomen en onderwijsmethoden moeten worden vernieuwd. Dat gaat niet vanzelf, dat kost tijd, geld en energie in een eerste fase; maar op de langere termijn zal het rendement goed zijn.

Wij herkennen niets van een dergelijke bredere visie op

Betalen! Verder zoeken ze het zelf maar uit; Zo'n kabinetsplan ontbeert visie NRC.NEXT 21 januari 2011 vrijdag

de Nederlandse studiecultuur of van flankerende maatregelen om het academische onderwijs te moderniseren in de huidige voorstellen. Studenten en universiteiten mogen straks alleen maar de boete betalen, verder zoeken zij het zelf maar uit. Zo'n aanpak werkt contraproductief. Onvermogene studenten worden onevenredig hard getroffen. Instellingen krijgen geen mogelijkheden om hun programma's te verbeteren. Zouden ze dat doen, dan is nog maar de vraag of de 380 miljoen korting daarmee van tafel is. Nee, er zijn in de huidige voorstellen alleen perverse prikkels: bezuinigingen waardoor de instellingen de eisen welhaast moeten verlagen om te kunnen overleven. En daar koopt niemand iets voor, ook niet degenen die vinden dat studenten inderdaad gemiddeld te lang over hun studie doen en de samenleving dat niet eindeloos hoeft te financieren.

De kracht van Nederland was en is kennis, en een brede laag hoogopgeleiden. Willen we dat zo houden, én competitief blijven én budgettair in evenwicht, dan moeten we de brede toegang tot het hoger onderwijs blijvend bewaken door snel een sociaal leenstelsel in te voeren en een nuchtere en effectieve aanpak van de studieduur mogelijk te maken door de instellingen zelf. Dat zou nog wel eens heel wat meer dan die ingeboekte 380 miljoen kunnen opleveren. Want kennis is onze kans.

Een middelbare scholier krijgt ook geen extra tijd om lekker uit te puberen

Tienduizend aanmeldingen; passages uit brieven

Vandaag demonstreren studenten tegen de bezuinigingen

in het hoger onderwijs op het Malieveld in Den Haag. Meer dan tienduizend studenten hebben zich via Facebook aangemeld voor de actie, die wordt georganiseerd door het Interstedelijk Studenten Overleg (ISO), de Landelijke Kamer van Verenigingen (LKvV) en de Landelijke Studenten Vakbond (LSVb).

De studenten zijn boos over de voorgenomen bezuinigingsplannen van het kabinet. Studenten die langer dan twee jaar extra doen over hun studie moeten 3.000 euro collegegeld betalen. Een mastertitel kan niet meer met een basisbeurs.

De opinieredactie van nrc.next ontving de afgelopen weken talloze brieven en artikelen van studenten die hun zorg uitspreken over de kabinetsplannen. Hiernaast plaatsen we daaruit enkele passages.

LOAD-DATE: January 21, 2011

LANGUAGE: DUTCH; NEDERLANDS

NOTES: Janneke **Gerards**, Willemien **den Ouden** en Wim **Voermans** zijn alledrie hoogleraar aan de juridische faculteit van de Universiteit Leiden.

GRAPHIC: Illustratie Merlijn Draisma

PUBLICATION-TYPE: Krant

JOURNAL-CODE: nrc.next